

השפעת התקהלות פרואקטיבית ואחריותיות אישית על טיפול סיעודי

חסר: עיצוב מחקר מבוקר ואקראי

ד"ר מרינה וקסלר^{1,2}, פרופ' ענת דרך-זהבי², פרופ' עינב סרולוביץ²

¹מרכז רפואי מאיר, שירותי בריאות כללית

²החוג לסיעוד, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, אוניברסיטת חיפה

מטרות

מטרת המחקר הייתה לפתח, ליישם ולהעריך התקהלות פרואקטיבית כהליך יעיל להפחתת טיפול סיעודי חסר במחלקות אשפוז. מטרה משנית הייתה לבדוק את האפקט המתווכ של אחריותיות אישית של אחים ואחיות על הקשר בין התקהלות פרואקטיבית לבין טיפול חסר.

שיטה

מחקר אקראי מבוקר נערך בבית חולים אחד במרכז הארץ וכלל 180 אחיות ואחים משש מחלקות פנימיות וארבע מחלקות כירורגיות בחטיבת המבוגר.

המשתתפים הוקצו אקראית לקבוצת ההתערבות ($n=85$) ולקבוצת ביקורת ($n=95$) במשך שלושה חודשים, בין מרץ 2022 למאי 2023. ההתערבות כללה התקהלות באמצע משמרת בוקר וערב. ההתקהלות התבססה על ארבעה מרכיבים עיקריים: מצב המשימות, עיכובים פוטנציאליים, משימות שלא יתבצעו, וסיוע נדרש.

שאלון MISSCARE שנמדד בשלוש נקודות זמן שונות לפני ובשלוש נקודות זמן שונות אחרי התערבות ושאלון אחריותיות אישית מולאו בתחילת המחקר ומיד לאחר סיום ההתערבות.

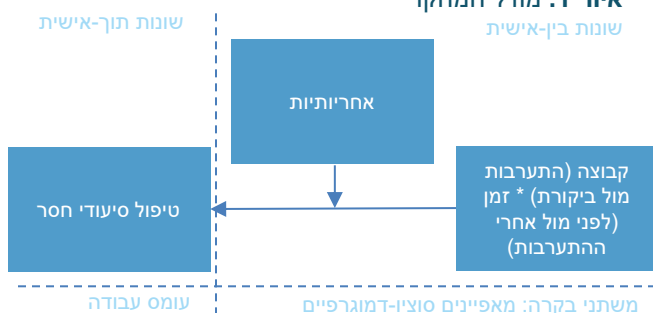
מסקנות

התקהלות דורשת השקעת משאבים מינימלית ויעילה בהפחתת טיפול סיעודי חסר, במיוחד בקרב אחיות ואחים עם אחריות אישית נמוכה. שילובם כשגרה יומית עשוי לשפר את איכות הטיפול הסיעודי. מומלץ למנהלי אחיות לתמוך ביישום עקבי של התקהלות פרואקטיבית כחלק מתרבות ארגונית שיטתית במסגרת בית החולים במחלקות האשפוז.

רקע

הראיות בנוגע להתערבויות יעילות להפחתת טיפול סיעודי חסר (Missed Nursing Care) מוגבלות. אף על פי שקיימות אסטרטגיות שונות, התערבות של התקהלות פרואקטיבית (proactive huddles) טרם נחקרה בהקשר לטיפול סיעודי חסר וכך גם מנגנונים, כגון: אחריותיות, אשר יכולים להסביר באילו מצבים ההתערבות תהיה אופטימלית (איור 1).

איור 1. מודל המחקר
שונות בין-אישית

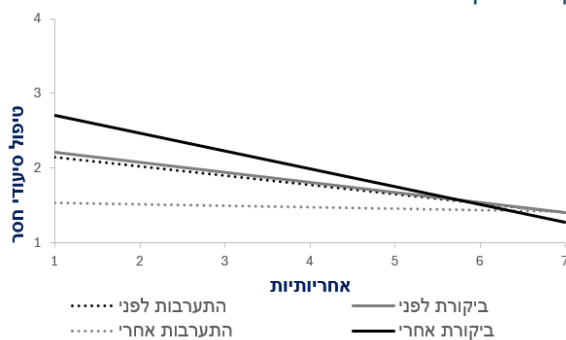

תוצאות

סה"כ בוצעו 602 התקהלויות, שכל אחת נמשכה כ-5 דקות. ב-69% מההתקהלויות זוהו פערים, כאשר ב-57% מהם נמצא פתרון מעשי.

קבוצת ההתערבות הראתה ירידה בטיפול סיעודי חסר בהשוואה לקבוצת הביקורת, כאשר האפקט היה חזק יותר בקרב אחיות ואחים עם רמות אחריות אישית נמוכות (איור 1).

איור 2. אינטראקציה משולשת של טיפול סיעודי חסר לפי קבוצה זמן ורמת אחריותיות של האחיות

Vexler, M., Drach-Zahavy, A., & Sruulovici, E. (2025). The impact of proactive huddles and personal accountability on missed nursing care: A randomized controlled design. *Health Care Management Review*, 50(3), 241-249.

